

AQUESTA IMPORTANT OBRA MODESTA

Les grans muntanyes no són pas formacions geològiques aïllades, sinó cims que sobresurten dels altres de la serralada. Així els grans personatges de la història, les grans obres de la humanitat o d'un país, no són figures soles, nascudes com per atzar al mig d'un desert cultural, sinó caps de brot d'una munió de gent que treballa i crea i amb la qual estan lligats per un conjunt de factors socials i culturals. Quan, en una perspectiva històrica, hem de representar una època per mitjà d'uns personatges o unes obres que destaquen, no fem més que escollir entre els noms que veiem, però que no s'explicarien si no fos per tots els altres noms que no podem conèixer o estudiar o explicar i que han fet possible l'existència dels més grans.

Aquesta comparació tan bonica i tan solidària no és meua. L'ha formulada més d'una vegada, amb paraules si fa no fa equivalents, un dels grans mestres actuals de la cultura catalana, Jordi Rubió i Balaguer, el primer que rebé, el 1969, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. Si he adduït la citació, és perquè em ve com l'anell al dit per introduir el tema que em proposava de tocar: la importància de les obres modestes. I el tema m'és suggerit, com podeu endevinar, per la commemoració dels cent números de «Ronsana».

No crec pas que cap dels qui han fet possible aquesta revista des del començament fins ara, ni cap dels qui amb més o menys encert hi hem col·laborat, tinguem la pretensió de tocar el cel amb el dit. Una revista local o comarcal és un diàleg entre gent del poble o de la comarca: entre uns que escriuen perquè els abelleix o s'hi senten empesos o s'hi consideren obligats i uns altres que sense escriure, o escrivint escadusserament, responen amb el seu silenci actiu, comprant la revista, llegint-la, comentant-la, fent-hi arribar d'alguna manera el propi parer. Certament, la revista la fan uns quants —i que pocs i amb quants esforços!—, però fins a un cert punt la fa tot el poble o tota la comarca o tots els lectors habituals. I ningú de totes aquestes persones, ni els abnegats promotors, ni els qui comuniquen puntualment les notícies, ni els qui som justament instigats a tenir l'article a temps, ni els llegidors ara divertits adés pacients, ningú de nosaltres no es pensa pas que està fent una obra important.

I doncs, sí. Ho és, d'important. Gràcies a la tasca modesta d'aquesta revista —autors i lectors—, de moltes revistes com aquesta, locals o comarcals, d'una parròquia o d'un centre recreatiu, s'ha pogut mantenir, i es manté, el caliu d'una cultura autòctona, d'una llengua pròpia, que eren ofegades per la llosa de l'opressió. I amb timidesa, amb pre-

caució, a vegades amb una certa gosadia que es guanyava una garrotada, s'anava obrint de mica en mica, cada vegada més, el camp de la llibertat d'expressió.

L'esforç d'aquestes publicacions ha tingut sovint un límit. Hi ha moltes i moltes revistes que han nascut, han viscut i han mort. D'altres han sobreviscut i sobreviuen. Algunes amb una vida llarga; d'altres, molt breu. Ben poques, però meritories, han assolit saltar del seu àmbit limitat a un públic molt més ampli o general. Si algun dia es pot fer la història exhaustiva de totes les publicacions periòdiques catalanes locals i comarcals dels darrers quaranta anys —història difícilíssima de fer, d'altra banda—, s'haurà de reconèixer i ressaltar el paper que han fet en la pervivència de la nostra cultura. Malgrat la seva modestia —repetim-ho—, malgrat tots els defectes d'una obra d'aficionat, malgrat les picabaralles entre redactors o la mesquinesa de certs anunciants o les suspicàcies de les autoritats. Perquè justament aquestes revistes reflectien els caires humans de la gent dels pobles i de les comarques, la que constitueix, amb totes les seves virtuts i tots els seus defectes, aquest país nostre tan malmès que hem anat defensant i anem reconstruint. I l'un al costat de l'altre, cada periòdic, cada revista, cada butlletí, cada fulletó de més o menys durada, han configurat la petita serralada de la premsa periòdica de Catalunya.

Mireu si ho és, d'important, que «Ronsana» i totes les seves germanes puguin arribar al número 100, o al 50, o al 217. I més important encara podria ser si una consciència col·lectiva ens portés a ser tots els del poble els qui, d'una manera o d'una altra, donéssim sense regateigs ni inhibicions el nostre cop de mà perquè la revista que fem fos realment de tots. La convivència en un ordre democràtic és, entre altres coses, la possibilitat de poder discrepar públicament i respectuosament en la mateixa tribuna. Penso que, llavors, el paper ideal de la direcció de la revista deu haver de ser, d'una banda, actuar de moderador de les veus plurals del poble; de l'altra, mantenir la flama dels valors proclamats d'antuvi per tothom: el bé comú i la consciència de la catalanitat.

Petit turó o puig prominent, cada una de les obres quotidianes —escrites o no—, fetes amb fe i tenacitat i pensant en la construcció del nostre país, és part modesta però imprescindible d'una serralada on, entre altres, destaquen els cims que seran fites de la història que estem vivint: més alts, però fets de la mateixa terra.

Joan Ruiz i Calonja

- MERCERIA
- PERFUMERIA
- GÈNERES DE PUNT
- OBJECTES DE REGAL
- PAPERERIA
- PERIÒDICS

GEMMA

Telèfon 844 89 31

Plaça de l'Ajuntament

SANTA EULÀLIA DE RONÇANA